

Enerģētikas un vides aģentūra

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts: pasts@eva.gov.lv, www.eva.gov.lv

Rīgā

29.07.2025

Nr. 10.3/8/2025

Atzinums

Par Krāslavas novada teritorijas plānojuma Vides pārskatu

Vides pārskata izstrādātāja:

Krāslavas novada pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90001267487, juridiskā adrese: Rīgas iela 51, Krāslava, Krāslavas novads, LV-5601, e-pasts: dome@kraslava.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Plānošanas dokuments:

Krāslavas novada teritorijas plānojums

SIA “Grupa93”¹ 2025. gada 14. jūlijā Enerģētikas un vides aģentūrā² (turpmāk – Aģentūra) ir iesniegusi plānošanas dokumenta “Krāslavas novada teritorijas plānojums” (turpmāk – Teritorijas plānojums) 2.0 redakcijas stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) vides pārskata projektu (turpmāk – Vides pārskats)³. Teritorijas plānojums izstrādāts Krāslavas novada administratīvai teritorijai⁴. Stratēģisko novērtējumu veica un Vides pārskatu izstrādāja SIA “Grupa93” (turpmāk – Sagatavotāja).

Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Likums) 23.⁵ panta sestā daļa noteic, ka kompetentā institūcija sniedz atzinumu par vides pārskatu, ņemot vērā vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, kompetentā institūcija atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

Aģentūras atzinums par Teritorijas plānojuma Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Likuma 23.⁵ panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes

¹ SIA “Grupa93”, pamatojoties uz 2024. gada 9. maijā ar Krāslavas novada pašvaldību noslēgto līgumu Nr. 1.1-3/2024/113s, veic Krāslavas novada teritorijas plānojuma un tā stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma izstrādi.

² Vides pārraudzības valsts birojs saskaņā ar Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra rīkojumu Nr. 1191 “Par Vides pārraudzības valsts biroja un Būvniecības valsts kontroles biroja reorganizāciju” ar 01.02.2025. reorganizēts par Enerģētikas un vides aģentūru.

³ Reģistrācijas Nr. 10.1/1595/2025-S.

⁴ Teritorijas plānojums izstrādāts Krāslavas novada administratīvajai teritorijai, kura noteikta pēc administratīvi teritoriālās reformas 2021. gadā, apvienojot Krāslavas un Dagdas novadus un Aglonas novada Grāveru, Kastuļinas un Šķeltovas pagastus. Krāslavas novadā ietilpst Krāslavas pilsēta, Dagdas pilsēta un 24 pagasti: Andrupenes, Andzeļu, Asūnes, Aulejas, Bērziņu, Dagdas, Ezernieku, Grāveru, Indras, Izvaltas, Kalniešu, Kaplavas, Kastuļinas, Kombuļu, Konstantinovas, Krāslavas, Ķepovas, Piedrujas, Robežnieku, Skaistas, Svairiņu, Šķaunes, Šķeltovas un Ūdrīšu pagasts.

uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Stratēģiskais novērtējums ir veikts, pamatojoties uz Aģentūras 2023. gada 17. oktobra lēmumu Nr. 4-02/81/2023 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”⁵. Lēmums pieņemts, jo ar plānošanas dokumentu paredzēts izskatīt priekšlikumus pilsētu un ciemu robežu noteikšanai un to maiņai, kas var radīt būtiskas izmaiņas teritoriju turpmākajā attīstībā. Teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros risināmi jautājumi, kas saistīti ar aktuālu vides jautājumu risināšanu ilgtermiņā, piemēram, derīgo izrakteņu ieguvī, alternatīvās enerģijas ieguves objektu izvietojumu, transporta attīstības koncepcijas izstrādi, apbūves teritoriju plānošanu, tostarp kopskatā ar ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu nodrošinājumu, potenciālo konfliktsituāciju novēršanu starp funkcionālajām zonām ar atšķirīgu atļauto izmantošanu. Līdz ar to Aģentūra secinājusi, ka Teritorijas plānojuma risinājumi potenciāli var radīt priekšnoteikumus jaunu Likuma 1. un / vai 2. pielikumā minēto darbību īstenošanai (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts), kam atbilstoši Likuma nosacījumiem (atkarībā no darbības veida, platības un apjoma) var būt būtiska ietekme uz vidi (Likuma 23.² panta 1. punkta “a” apakšpunkts, 3. punkta “c”, “d” apakšpunkts).

Teritorijas plānojuma Vides pārskats, atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” IV nodaļas “Vides pārskatā iekļaujamā informācija” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 8. punktā noteiktajam, ietver šādu informāciju:

1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi, risinājumi un iespējamās alternatīvas

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Teritorijas plānojumu⁶ un tā ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar Teritorijas plānojumu īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. Teritorijas plānojuma risinājumi ir izstrādāti, ņemot vērā Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.–2037. gadam (turpmāk – Stratēģija) noteiktos ilgtermiņa attīstības mērķus un telpiskās attīstības perspektīvu, kā arī nacionālas un reģionālas nozīmes plānošanas dokumentos noteiktās prioritātes attiecībā uz Krāslavas novadu. Teritorijas plānojums izstrādāts, izvērtējot spēkā esošo Krāslavas novada teritorijas plānojumu 2013.–2024. gadam⁷, Aglonas novada teritorijas plānojumu 2013.–2025. gadam⁸ un Dagdas novada teritorijas plānojumu 2013.–2024. gadam (ar 2017. gada grozījumiem)⁹ risinājumus, saglabājot to pēctecību un veicot pāreju uz vienoto klasifikāciju un vispārīgās teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumiem atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumiem Nr. 240 “Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240), Teritorijas plānojumā nosakot šādas funkcionālās zonas ar atbilstošiem teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem (turpmāk – TIAN):
 - 1.2.1. Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS), kur galvenie izmantošanas veidi ir savrupmāju apbūve (11001) un vasarnīcu apbūve (11002). Savrupmāju apbūves teritorija (DzS) ir plānota pilsētu un ciemu teritorijās, bet (DzS1) noteikta Zapolņiku ciema un citu

⁵ Pieejams tīmekļvietnē: <https://www.eva.gov.lv/lv/lemumi>.

⁶ Pieejams tīmekļvietnē: https://geolatvija.lv/geo/tapis?document=open#document_32085.

⁷ Pieejams tīmekļvietnē: https://geolatvija.lv/geo/tapis?document=open#document_204.

⁸ Pieejams tīmekļvietnē: https://geolatvija.lv/geo/tapis?document=open#document_192.

⁹ Pieejams tīmekļvietnē: https://geolatvija.lv/geo/tapis?document=open#document_7174.

apdzīvotu vietu mazdārziņos. Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība (DzS) ciemos ir 2500 m², pilsētās – 1200 m² un (DzS1) – 600 m².

- 1.2.2. Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM), kur galvenie izmantošanas veidi ir savrupmāju apbūve (11001), rindu māju apbūve (11005) un daudzdzīvokļu māju apbūve (11006). Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM) ir plānota pilsētās un 29 novada ciemos. Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība (DzM) ciema teritorijā ir 2 500 m², divu bloķētu individuālo dzīvojamo māju vienai daļai: pilsētā – 400 m², ciemā – 1 200 m², bet pārējā daļā – 600 m².
- 1.2.3. Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzD), kur galvenais izmantošanas veids ir daudzdzīvokļu māju apbūve (11006). (DzD) ir noteikta Krāslavas pilsētā un Tartaka ciemā, kurā atrodas esošā piecu stāvu apbūve. Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība rindu mājas sekcijai ir 400 m², bet pārējā daļā – 1200 m².
- 1.2.4. Publiskās apbūves teritorijas (P), kur galvenie izmantošanas veidi ir biroju ēku apbūve (12001), tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002), tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003), kultūras iestāžu apbūve (12004), sporta būvju apbūve (12005), aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006), izglītības un zinātnes iestāžu apbūve (12007), veselības aizsardzības iestāžu apbūve (12008), sociālās aprūpes iestāžu apbūve (12009), dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve (12010), reliģisko organizāciju ēku apbūve (12011), labiekārtota ārtelpa (24001). Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība ir 800 m², izņemot ciema teritorijā – 2500 m², rindu mājas sekcijai pilsētā un ciemā – 400 m².
- 1.2.5. Jauktas centra apbūves teritorijas (JC), kur teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir savrupmāju apbūve (11001), rindu māju apbūve (11005), daudzdzīvokļu māju apbūve (11006), biroju ēku apbūve (12001), tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002), tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003), kultūras iestāžu apbūve (12004), sporta būvju apbūve (12005), aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006), izglītības un zinātnes iestāžu apbūve (12007), veselības aizsardzības iestāžu apbūve (12008), sociālās aprūpes iestāžu apbūve (12009), dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve (12010), reliģisko organizāciju ēku apbūve (12011) un labiekārtota ārtelpa (24001). Šajā zonā kā papildizmantošana atļauta: vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001). Jauktas centra apbūves teritoriju nosaka teritorijai, kurā vēsturiski ir izveidojies plašs jauktu izmantošanu spektrs vai kas kalpo kā ciema vai apkaimes centrs, kā arī apbūves teritorijās, ko plānots attīstīt par šādiem centriem. Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība ir 600 m².
- 1.2.6. Rūpnieciskās apbūves teritorija (R) noteikta, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru, kura nerada būtisku piesārņojumu ārpus uzņēmumu robežām. (R) teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001), lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (13003), inženiertehniskā infrastruktūra (14001), transporta lineārā infrastruktūra (14002), transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003), noliktavu apbūve (14004) un energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006). Pilsētu un ciemu teritorijās netiek plānotas jaunas Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R), kā arī jauna dzīvojamā vai publiskā apbūve netiek plānota līdzās smagās rūpniecības uzņēmumiem. Funkcionālā zona Rūpnieciskās apbūves teritorija (R1) noteikta, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru, tai skaitā smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu, energoapgādes uzņēmumu, atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru. Rūpnieciskās apbūves teritorija (R2) ir noteikta derīgo

izrakteņu ieguves vietām, kur ir spēkā zemes dzīļu izmantošanas licence, bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauja vai arī teritorijā ir plānota derīgo izrakteņu ieguve. Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība (R) zonā pilsētās ir 600 m², ciemos – 2500 m², (R1) zonā pilsētās – 600 m², ciemos – 2500 m², savukārt (R2) zonai minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība netiek noteikta.

- 1.2.7. Transporta infrastruktūras teritorija (TR) ir noteikta, lai nodrošinātu visu veidu transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir inženiertehniskā infrastruktūra (14001), transporta lineārā infrastruktūra (14002) un transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003). Transporta infrastruktūras teritorija (TR1) ir noteikta, lai nodrošinātu dzelzceļa satiksmei nepieciešamo infrastruktūru, kā arī lai nodrošinātu dzelzceļa uzņēmumu darbību un to attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un inženiertehnisko apgādi.
- 1.2.8. Tehniskās apbūves teritorija (TA) noteikta, lai nodrošinātu inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izbūvi, uzturēšanu, funkcionēšanu un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un transporta infrastruktūru. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir inženiertehniskā infrastruktūra (14001), transporta lineārā infrastruktūra (14002), transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003), noliktavu apbūve (14004) un energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006), bet papildizmantošanas veidi: biroju ēku apbūve (12001), tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002) un aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006).
- 1.2.9. Dabas un apstādījumu teritorija (DA) noteikta, lai nodrošinātu rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves. (DA1) noteikta kapsētu funkciju īstenošanai dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves.
- 1.2.10. Mežu teritorija (M), kur teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir mežsaimnieciska izmantošana (21001), mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (21002), labiekārtota ārtelpa (24001), ārtelpa bez labiekārtojuma (24002), bet papildizmantošanā cita starpā – energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006). Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība – 2 ha.
- 1.2.11. Lauksaimniecības teritorija (L), kur Teritorijas plānojumā bez viensētu apbūves ir noteikts plašs Noteikumos Nr. 240 atļautais apbūves un teritorijas izmantošanas veidu klāsts. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir viensētu apbūve (11004), lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (13003), lauksaimnieciska izmantošana (22001), labiekārtota ārtelpa (24001), ārtelpa bez labiekārtojuma (24002) un ūdens telpas publiskā izmantošana (24003). (L1) ir lauksaimniecības zemes apdzīvotā vietā (pilsētā vai ciemā). (L2) noteikta, lai nodrošinātu mazdārziņu funkciju īstenošanu ārpus pilsētām un ciemiem. Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība (L) zonā ir 2 ha, (L1) zonā pilsētās – 600 m², ciemos – 2500 m², (L2) zonā – 2 ha.
- 1.2.12. Ūdeņu teritorija (Ū) noteikta, lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdeņu resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai. Kā papildizmantošana ir noteikta derīgo izrakteņu ieguve (13004) un dzīvojamā apbūve uz ūdens (11007).
- 1.3. Teritorijas plānojumā ir noteiktas šādas teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN):
 - 1.3.1. Teritorija valsts robežas apsekošanai no gaisa (TIN1) (500 m zona no valsts robežas līnijas (virzienā uz valsts iekšieni)). Būves nedrīkst būt augstākas par 35 m (piemēram, vēja ģeneratora maksimālais rotora spārnu augstākais punkts).

- 1.3.2. Teritorijas, kurās ir ierīkotas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas (TIN11).
- 1.3.3. Pašvaldības kultūrvēsturiskie un dabas objekti (TIN4).
- 1.3.4. Ainaviski vērtīga teritorija (TIN5).
- 1.3.5. Ainaviski vērtīgs ceļa posms (TIN51).
- 1.3.6. Augstvērtīgs skatu punkts (TIN52).
- 1.4. Ar Teritorijas plānojumu veiktas apdzīvoto vietu robežu izmaiņas vai to precizēšana (skatīt šī atzinuma 3.1. punktu)
- 1.5. Teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros sagatavots Krāslavas novada Kultūrvēsturiskais un ainavu plāns (turpmāk – Ainavu plāns) (skatīt šī atzinuma 2.2.4. punktu).
- 1.6. Saskaņā ar Likuma 1. panta 7. punktu un Noteikumu Nr. 157 8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumentu un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumentu izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu.
- 1.7. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā plānošanas process norisinājās vienlaicīgi ar Vides pārskata izstrādi, līdz ar to jau izstrādes procesā tika izvērtēti alternatīvie teritorijas attīstības priekšlikumi un plānošanas dokumentā iestrādāti risinājumi ar iespējami nebūtiskāko ietekmi uz vidi. Ņemot vērā novada turpmākās attīstības iespējas, Teritorijas plānojuma izstrādes procesā izvērtētas divas alternatīvas attiecībā uz Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R) atļautās izmantošanas plānojumu:
 - 1.7.1. **1. alternatīva** – Funkcionālās zonas Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R) atļautajā izmantošanā iekļaut visus Noteikumos Nr. 240 atļautos rūpnieciskās apbūves un teritorijas izmantošanas veidus.
 - 1.7.2. **2. alternatīva** – Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R) atļautās izmantošanas plānojums, ņemot vērā sagaidāmo ietekmi uz vidi. Teritorijas plānojumā Rūpnieciskās apbūves teritorijai (R) no tās galvenās izmantošanas izslēgta Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002). Tiek noteikta atsevišķa Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R1) apakšzona, kurā iekļauta Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002), kas saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 240 3. pielikumā noteikto var radīt būtisku piesārņojumu. Šīs alternatīvas ietvaros pilsētu un ciemu teritorijās izvērtēta pašreizējo rūpnieciskās apbūves veidu iespējamā ietekme uz blakus esošajām dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijām. Atsevišķi izdalīta Rūpnieciskās apbūves teritorijas apakšzona (R2) derīgo izrakteņu ieguves vietām. (R1) un (R2) nav plānotas blakus dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijām (skatīt Vides pārskata 8. pielikumu). TIAN iekļautas papildus prasības ietekmes uz vidi mazināšanai uz blakus teritorijām, kā arī vides piesārņojuma (izmešu) apkārtējā vidē samazināšanai.
 - 1.7.3. Alternatīvu salīdzinājums un izvēles pamatojums: No Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R) izmantošanas izslēdzot smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūves attīstības iespējas, attīstoties ražošanai, nav sagaidāma būtiska negatīva ietekme uz vidi (indikatīvi ir sagaidāma mazāka ietekme uz vidi kā pirmajā alternatīvā). Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūves izslēgšana no funkcionālās zonas atļautās izmantošanas ir priekšnoteikums laba vides stāvokļa saglabāšanai novada pilsētās un ciemos. Teritorijas plānojuma 2.0 redakcijā iekļauta 2. alternatīva.
2. **Esošais vides stāvoklis, īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt, un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots.**

- 2.1. Vides pārskats ir sagatavots, ņemot vērā Sagatavotājai pieejamo aktuālāko informāciju, tostarp izmantojot pašvaldības rīcībā esošo un VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – LVĢMC) u.c. datus.
- 2.2. Aģentūra konstatē, ka esošās situācijas un esošā vides stāvokļa novērtējumā Sagatavotāja akcentējusi būtiskākās ar vidi potenciāli saistītās problēmas, sniedzot arī konkrētus ieteikumus:
- 2.2.1. Krāslavas novadā neatrodas valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes¹⁰, bet novada teritorijā reģistrētas derīgo izrakteņu 714 atradnes, no tām 490 ir kūdras atradnes. Derīgo izrakteņu ieguve 2025. gadā notiek 22 atradnēs (skatīt Vides pārskata 1. pielikumu). Tā kā derīgo izrakteņu ieguve kā viens no izmantošanas veidiem var tikt atļauta lielākajā daļā Krāslavas novada teritorijas (t.sk. Lauksaimniecības teritorijā (L), Mežu teritorijā (M) un Ūdeņu teritorijā (Ū)), TIAN 2.7. sadaļā noteiktas papildus prasības derīgo izrakteņu ieguvei. Attiecībā uz derīgo izrakteņu vietu rekultivāciju, Sagatavotāja ieteikusi konsultēties ar sugu (piemēram, bezmugurkaulnieku, abinieku un rāpuļu) ekspertiem un biotopu ekspertiem, lai saimnieciski izmantotajā teritorijā varētu atjaunot sugu dzīvotnes un saglabāt bioloģisko daudzveidību.
- 2.2.2. Krāslavas novada teritorijā atrodas 14 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT), no tām dabas liegums "Asūnes ezeri", aizsargājamo ainavu apvidus "Augšdaugava", dabas parks "Cārmaņa ezers", dabas liegums "Čertoka ezers", dabas parks "Dridža ezers", dabas liegums "Ojatu ezers", Rāznas Nacionālais parks un dabas liegums "Starinas mežs" ir iekļautas Natura 2000 teritorijā, un četras ĪADT (dabas parks "Daugavas loki" un dabas pieminekļi "Adamovas krauja", "Mālkalnes avoti" un "Sproģu gravas") ietilpst Natura 2000 teritorijā aizsargājamo ainavu apvidū "Augšdaugava". Vides pārskata izstrādes laikā tikai aizsargājamo ainavu apvidum "Augšdaugava" ir spēkā dabas aizsardzības plāns. Līdz ar to atsevišķu darbību veikšanai gadījumos, ja plānotais pasākums nav iekļauts dabas aizsardzības plānā un nav izvērtēts tā izstrādes laikā, pirms darbības realizācijas, saskaņā ar Novērtējuma likuma nosacījumiem, ir jāveic ietekmes sākotnējais izvērtējums un, ja nepieciešams¹¹, arī ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējums.
- 2.2.3. Krāslavas novadā atrodas 61 mikroliegumi, no tiem 44 ir izveidoti putnu, 10 – biotopu, 6 – vaskulāro augu un papurāgu un 1 – sūnu aizsardzībai. No šiem mikroliegumiem 32 ietilpst Natura 2000 teritorijā. Novadā sastopami 33 Eiropas Savienības nozīmes biotopu veidi, kas aizņem 190,77 km² un veido 8,3 % no kopējās novada platības, no tiem lielāko daļu (64 %) aizņem saldūdeņu biotopi un 23 % – mežu biotopi, savukārt zālāju biotopi veido 9 % un purvu biotopi – 4 % no visām ES nozīmes biotopu veidu grupām. 2013. – 2018. gada periodā izplatītāko biotopu 3150* *Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju* stāvoklis ir novērtēts kā "nelabvēlīgs – nepietiekams, stabils", bet biotopa 3130* *Ezeri ar oligotrofām līdz mezotrofām augu sabiedrībām* aizsardzības stāvoklis ir vērtēts kā "nelabvēlīgs-slikts, pasliktinās".
- 2.2.4. Krāslavas novada ainavu aizsardzības, pārvaldības un plānošanas stratēģisko ietvaru nosaka Stratēģija, kurā izceltas novada unikālās vērtības: Krāslava un Dagda, Rāznas Nacionālais parks, Daugavas loki, aizsargājamo ainavu apvidus "Augšdaugava", ap 330 ezeru, kultūrvēsturiskās un dabas bagātības, mežu un lauku ainavas. Stratēģijā izceltas arī kultūrvēsturiski un ainaviski vērtīgās, tūrisma attīstībai nozīmīgās teritorijas – ezeri, mozaīkveida kultūrainava ar iekoptiem laukiem, tradicionālo apbūvi, ainaviskiem ceļiem, skatu punktiem, upju ielejām, tūrisma objekti u.c. Teritorijas

¹⁰ Ministru kabineta noteiktās atradnes, kuras atrodas Latvijas teritorijā vai ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā un kuru krājumi nodrošina valsts vai vairāku tās reģionu vajadzības pēc attiecīgā derīgā izrakteņa.

¹¹ Atbilstoši Vides valsts dienesta lēmumam, kurš tiek pieņemts sākotnējā izvērtējuma rezultātā.

plānojuma ietvaros ir izstrādāts Ainavu plāns, kur ir identificētas 15 īpaši vērtīgas ainavu telpas: vairākas ezeru ainavas (Priežmales ezeru virknes ainava, Eša ezera ainava, Garā ezera ainava, Tartaka ainava u.c.), upju ainavas (Daugavas ainava pie Krāslavas, Daugavas ainava pie Kalniešiem, Sarjas upes ainava), kā arī Dagdas un Andrupenes apkārtnes ainavas un Kalniešu lauksaimniecības zemju ainava. Ainavu plānā ir arī noteiktas arī potenciāla ainavu konfliktu vietas – teritorijas, kur potenciālas ainavā jaunievietās struktūras, piemēram, vēja elektrostacijas, nokļūst saskarē ar īpaši vērtīgo ainavu telpu ekoloģiskām, kultūrvēsturiskām un vizuāli estētiskām kvalitātēm. Atbilstoši Ainavu plānā identificētajām vērtībām, ir noteiktas trīs teritorijas ar īpašiem nosacījumiem (TIN): (TIN) 5 Ainaviski vērtīgās teritorijas, (TIN 51) Ainaviski vērtīgi ceļa posmi un (TIN 52) Augstvērtīgie skatu punkti. Detalizēta informācija sniegta Vides pārskata 6.2.2. sadaļā.

- 2.2.5. Krāslavas novads raksturojams kā novads ar lielāko ezeru koncentrāciju Latvijā. Tajā sastopami ap 330 ezeriem, no kuriem lielākie un nozīmīgākie ir Sīvers, Drīdzis (Dreidzs), Velnezers (Čertoks) un Ežezers (Eša ezers). Ņemot vērā nepieciešamību nepasliktināt ezeru ekoloģisko stāvokli, kas vienlaikus arī sekmētu virzību uz ezeros sastopamo aizsargājamo dabas vērtību (biotopu un sugu) labvēlīga aizsardzības statusa sasniegšanu, TIAN ir noteiktas prasības peldbūvju izvietojuma ierobežojumam, kā arī pakrastes (litorāla¹²) un piekrastes zonas izmantošanai. Vides pārskata 6.2.1. sadaļā sniegti Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālā administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) nosacījumi attiecībā uz dabas teritorijām un dabas vērtībām¹³, tostarp paredzot pasākumus tipiskās Latgales ainavas saglabāšanai.
- 2.2.6. Visi Krāslavas novadā esošie ūdensobjekti (turpmāk – ŪO) atrodas Daugavas upju baseinu apgabalā. Krāslavas novadu 58,6 km garumā šķērso Latvijas lielākā upe – Daugava (kopgarums – 1020 km, no kuriem novadā – 58,64 km). Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā un plūdu riska pārvaldības plānā 2022. – 2027. gadam Krāslavas novadā kā virszemes ūdeņu apsaimniekošanas pamatvienības ir izdalīti 19 upju ŪO un 45 ezeru ŪO¹⁴. Neviena no novadā esošajiem ŪO neatrodas nitrātu jutīgās teritorijās, bet novads (kā visa valsts teritorija) tiek uzskatīts par īpaši jutīgu teritoriju attiecībā uz komunālajiem notekūdeņiem.
- 2.2.7. ŪO ekoloģiskā kvalitāte, salīdzinot kvalitātes izmaiņas apsaimniekošanas ciklos¹⁵, ir uzlabojusies no vidējas uz labu septiņos ŪO: Jazinkas ezers, Indra ezers, Lejas ezers, Lielais Gusena ezers, Volksna ezers, Jolzas ezers un Osvas ezers. ŪO Dubna_2 ekoloģiskā kvalitāte ir uzlabojusies no ļoti sliktas pirmajos divos ciklos uz sliktu 3. ciklā, savukārt ŪO Varnaviču ezers – no sliktas pirmajos divos ciklos uz labu 3. ciklā. Informācija par ķīmisko kvalitāti pieejama par 4 ŪO, un visos šajos ŪO tā ir sliktā (Detalizēta informācija Vides pārskata 7. tabulā). ŪO vidēju vai sliktu ekoloģiskās kvalitātes vērtējumu galvenokārt nosaka paaugstinātas kopējā fosfora (P_{kop}) un kopējā slāpekļa (N_{kop}) koncentrācijas ūdenī, ko rada notekūdeņi, hidromorfoloģisko pārveidojumu ietekme, kā arī dabiskie apstākļi, augšteces ŪO ietekme, rekreācijas slodzes. Visi ŪO, kuros uz 2021. gadu nav sasniegta laba ekoloģiskā un / vai ķīmiskā kvalitāte, ir nosakāmi par riska ŪO. Tādēļ, plānojot novada

¹² No ūdens līnijas (ūdens virsmas) līdz augstāko ūdensaugu augšanas zemākajai robežai.

¹³ DAP administrācijas 2022. gada 26. oktobra vēstule Nr. 4.8/5868/2022-N.

¹⁴ VSIA LVĢMC, sniedzot atzinumu par teritorijas plānojuma 1. redakciju, ir norādījusi uz atšķirīgu upju un ezeru ŪO skaitu novadā. Sagatavojot šo Vides pārskatu un Teritorijas plānojuma 2. redakciju, ir pārbaudīta aktuālā informācija par ŪO robežām un secināts, ka atbilstoši Teritorijas plānojuma izstrādei izmantotajai topogrāfiskajai informācijai par novada robežām vairāki VSIA LVĢMC norādītie ŪO neietilpst Krāslavas novadā. Atšķirības, iespējams, veidojas, ja ŪO robežojas ar novadu un/vai grafisko materiālu atšķirību dēļ.

¹⁵ Atbilstoši Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānam un plūdu riska pārvaldības plānam 2022. – 2027. gadam.

attīstību, attiecībā uz novada upēm un ezeriem (gan tiem, kas upju baseinu apgabalu apsaimniekošanai plānošanas procesā ir izdalīti kā ŪO, gan tiem, kuri veido ŪO tiešos sateces baseinus) ilgtermiņā ir svarīgi pievērst uzmanību punktveida un izkliedētā piesārņojuma mazināšanai no pašvaldības pārziņā esošajām notekūdeņu sistēmām, it īpaši decentralizētajām sistēmām, ražošanas objektu izplūdēm, lauksaimniecības zemēm, atbalstot to apsaimniekošanas metožu modernizēšanu.

- 2.2.8. Novadā atrodas Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumos Nr. 692 “Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība” pielikumos iekļautā publiskā peldvieta – Krāslavas pagastā esošā Zirga ezera peldvieta. Saskaņā ar Veselības inspekcijas veikto ūdens kvalitātes pārbaūžu rezultātiem¹⁶ Krāslavas novada oficiālajā peldvietā (Zirga ezerā) 2024. gadā ūdens mikrobioloģiskais sastāvs bija atbilstošs likumdošanas prasībām, un peldēties šajā peldvietā bija atļauts.
- 2.2.9. Centralizēti ūdensapgādes sistēmas (turpmāk – CŪS) pakalpojumi iedzīvotājiem tiek nodrošināti Krāslavā un Dagdā, kā arī vairākos ciemos: Aulejā, Indrā, Kalniešos, Kaplavā, Kombulos, Piedrujā, Lupandos, Robežniekos, Skukos, Skaistā, Ezerkalnā, Andrupenē, Mariampolē, Andzeļos, Asūnē, Porečjē, Ozoliņos, Neikšānos, Apoļos, Konstantinovā, Aleksandrovā, Šķaunē, Svarincos, Račevā, Vecdomē, Ezerniekos, Priežmalē, Grāveros un Izvaltā. Ūdensapgādes investīciju plānā 2021. – 2027. gadam¹⁷ Krāslava (zona ar cilvēku ekvivalentu¹⁸ CE 100 000 – 10 000, CŪS pakalpojumu lietotāju skaits – 7325) noteikta kā teritorija, kurā sniegta informācija par investīciju nepieciešamību CŪS tīklu izbūvei. Plānā ir norādīts, ka Krāslavā plānotas papildu investīcijas CŪS tīklu izbūvei 180 iedzīvotājiem, kā arī ir nepieciešams veicināt faktisko pieslēgumu izbūvi pie esošajiem CŪS tīkliem. Tāpat ir atzīmēts, ka Krāslavas pilsētas CŪS zonā, kuru apkalpo SIA “Krāslavas nami” un kurā dzeramā ūdens kvalitāte nav atbilstoša (mangāna saturs 3 reizes pārsniedz noteikto normu), ir nepieciešams papildināt ūdens attīrīšanas tehnoloģiju ar papildus demanganizācijas risinājumiem.
- 2.2.10. Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānā 2021. – 2027. gadam¹⁹ Krāslavas aglomerācijas esošā situācija raksturota ar pakalpojuma pieejamību 97,6 %, bet pieslēgumu izpildi 76,3 %. Jaunas investīcijas tīklu attīstībai esošajā aglomerācijā netiek plānotas un nav veiktas. Krāslavas novada dome 2022. gada 27. oktobrī ir pieņēmusi saistošos noteikumus Nr. 2022/31 “Par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites kārtību Krāslavas novadā”. Informācija par attīrītajos notekūdeņos paliekošo un apkārtējā vidē novadīto piesārņojuma daudzumu no 2019. līdz 2023. gadam apkopota Vides pārskata 9. tabulā.²⁰
- 2.2.11. Viens no gaisa piesārņojuma avotiem novadā ir autotransports, īpaši pa valsts galveno autoceļu A6 Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža (Pāternieki) un reģionālajiem autoceļiem P61 Krāslava – Dagda, P62 Krāslava – Preiļi – Madona (Madonas apvedceļš), P55 Rēzekne – Dagda, P57 Malta – Sloboda, P60 Dagda – Aglona, P69 Skrudaliena – Kaplava – Krāslava, P49 Kārsava – Ludza – Ezernieki, P52 Ploski – Zilupe – Šķaune – Ezernieki. Novada šķērso dzelzceļa līnija Indra –

¹⁶ Pieejams tīmekļvietnē: <https://www.vi.gov.lv/lv/peldvietu-udens-kvalitate>.

¹⁷ Ūdensapgādes investīciju plāns 2021. – 2027. gadam. Pieejams tīmekļvietnē: https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/udensapgade-21-27-zinojums_precizets_090920.pdf.

¹⁸ Cilvēku ekvivalentos izteikto piesārņojuma daudzumu aprēķina, pamatojoties uz maksimālo nedēļas vidējo piesārņojuma daudzumu, kas normālos laikapstākļos komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtās nonāk gada laikā. Cilvēku ekvivalenta viena vienība ir organisko vielu piesārņojuma daudzums, kas atbilst bioloģiskajam skābekļa patēriņam 60 g O₂ dienā.

¹⁹ Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021. – 2027. gadam. Pieejams tīmekļvietnē https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/notekudeni-21-27-zinojums_precizets_051120.pdf.

²⁰ Atbilstoši “2 Ūdens kopsavilkumi” publiskajām atskaitēm, VSIA LVĢMC dati.

Daugavpils – Krustpils – Rīga, kas tiek izmantota gan pasažieru, gan kravu pārvadājumiem. Kā norādīts Vides pārskatā, informācija par gaisa kvalitātes piesārņojuma līmeni pie transporta objektiem nav pieejama. Krāslavas novadam nav veikta trokšņa līmeņa noteikšana un stratēģiskā kartēšana²¹.

- 2.2.12. Krāslavas novadā dabas apstākļu rezultātā ir radušās riska teritorijas, no tām galvenās potenciāli applūstošās teritorijas Krāslavas novadā ir Daugavas palīene posmā no Koškovciem (Latvijas Republikas / Baltkrievijas Republikas robežā) līdz Zapolņikiem, kā arī Daugavas pieteku (Indricas, Viļeikas, Skaistas, Rudņas (Tartakas) u.c.) palīenes šo pieteku lejtecēs. Plūdu risks pastāv arī Dubnas augštecē. Neviena no šīm teritorijām nav iekļauta nacionālās nozīmes plūdu riska teritoriju sarakstā. Pavasara palu laikā posmā no Krāslavas līdz Jēkabpīlij ūdens līmenis Daugavā pie Krāslavas var pacelties pat par 15 m. Novada upju un ezeru applūstošās teritorijas ar 10 % applūšanas varbūtību ir iekļautas Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā. Noteikto applūstošo teritoriju platība novadā ir 1291,5 ha.
- 2.2.13. Saimnieciskās darbības rezultātā veidojušās šādas galvenās riska teritorijas un objekti: bīstamo kravu pārvadājumu maršruti, piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas un paaugstinātas bīstamības objekti. Krāslavas novada administratīvā teritorija atrodas arī Ignalinas AES avārijas riska 100 km radioaktīvā piesārņojuma zonā. Bīstamās kravas novadā galvenokārt tiek pārvadātas pa valsts galveno autoceļu A6 Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža (Pāternieki), kas šķērso Izvaltas, Ūdrīšu, Krāslavas, Kalniešu, Piedrujas pagastus un Krāslavas pilsētu un tām ir noteikts Nacionālās nozīmes bīstamo kravu pārvadājumu transporta infrastruktūras riska objekta statuss. Minētais ceļš tiek izmantots gan vietējiem, gan starptautiskajiem un tranzīta kravu pārvadājumiem, tai skaitā arī bīstamo un smagsvaru kravu pārvadājumiem, kas ietver visdažādākos ķīmiskos produktus – jēlnaftu, benzīnu, dīzeļdegvielu, mazutu, amonjaku, hloru, dzīvsudrabu un propānu.
- 2.2.14. Krāslavas novadā atrodas 1 piesārņota vieta (DUS “Latvijas nafta” Dagdā) un 55 potenciāli piesārņotas vietas (Informācija pieejama Vides pārskata 4. pielikumā). Lielāko daļu no potenciāli piesārņotajām vietām veido vecas atkritumu izgāztuves, degvielas un gāzes uzpildes stacijas, naftas bāzes un minerālmēsļu un pesticīdu glabātavas. Krāslavas novadā neatrodas uzņēmumi, kas atbilst Ministru kabineta 2016. gada 5. marta noteikumu Nr. 131 “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” prasībām.
- 2.2.15. Ignalinas atomelektrostacijas ekspluatācijas pārtraukšanas projekta ietvaros Lietuvā tiek īstenoti vairāki apakšprojekti, tai skaitā projekts “Ignalinas atomelektrostacijas bituminizētu radioaktīvo atkritumu glabāšanas vietas rekonstrukcija un pārveide par apglabāšanas vietu”, kura riski ir izvērtēti pārrobežu ietekmes uz vidi novērtējuma procesā, kur secināts, ka potenciāla radioloģiska ietekme uz Latvijas vidi un iedzīvotājiem nepastāv.
- 2.2.16. Pēc Valsts augu aizsardzības dienesta informācijas²² Krāslavas novadā ir reģistrētas 1791 ar Sosnovska latvāni invadētas teritorijas 1039,42 ha platībā. Dabas aizsardzības pārvaldes invazīvo sugu izplatības kartēs Krāslavas novadā apzinātas 1455 invazīvo sugu izplatības vietas, t.sk. 1414 augu sugu izplatības vietas un 41 dzīvnieku sugu izplatības vietas (to izvietojumu skatīt Vides pārskata 3.6. pielikumā). Izplatītākās

²¹ Atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 24. janvāra noteikumiem Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” aglomerācijas pašvaldībai, kurā iedzīvotāju skaits pārsniedz 100 000 un iedzīvotāju blīvums pārsniedz 500 iedzīvotāju uz km², izstrādā trokšņa stratēģisko karti. Krāslavas novada teritorija neatbilst šādiem raksturlielumiem.

²² Valsts augu aizsardzības dienesta dati. Pieejams tīmekļa vietnē: http://registri.vaad.gov.lv/reg/latvanu_platibas.aspx.

invazīvās augu sugas novadā ir Sosnovska latvānis (803 izplatības vietas) un sarkanais plūškoks (106 izplatības vietas). No invazīvo dzīvnieku sugām Krāslavas novadā ir konstatētas tikai divas: rotans (36 izplatības vietas) un Amerikas ūdele (5 izplatības vietas). Pašvaldībai ir vēlams veikt invazīvo un potenciāli invazīvo sugu apzināšanu un nepieciešamo pasākumu īstenošanu attiecīgu sugu apkarošanai, pieņemot pašvaldības saistošos noteikumus.

2.3. Aģentūra, izvērtējot esošās situācijas un esošā vides stāvokļa aprakstu un novērtējumu, konstatē, ka Vides pārskatā ir iekļauta informācija par esošo vides stāvokli un galvenajiem ietekmes aspektiem, kas ir aktuāli un risināmi teritorijas turpmākās attīstības plānošanā. Savlaicīgi identificējot riskus, iespējams novērtēt, kā konkrētā plānošanas dokumenta izstrāde un īstenošana vides stāvokli var uzlabot, pasliktināt vai saglabāt esošajā stāvoklī. Tādēļ pozitīvi vērtējams tas, ka vides stāvokļa novērtējums iespēju robežās sasaistīts ar Vides pārskatā identificētajām vides problēmām. Vienlaikus Aģentūra vērš īpašu uzmanību aspektiem, kas jāņem vērā Krāslavas novada teritorijas turpmākajā attīstības plānošanā:

2.3.1. Ņemot vērā šā atzinumā 2.2.9. un 2.2.10. punktos konstatēto, tostarp attiecībā uz ūdensapgādes un notekūdeņu apsaimniekošanu, Aģentūra aicina pašvaldību jaunu blīvas apbūves teritoriju plānošanā izvairīties no to paredzēšanas vietās, kur ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs neplāno vai nesaredz tehniski ekonomisko pamatojumu centralizētās ūdenssaimniecības sistēmu izveidei, kā arī izvērtēt un atcelt līdz šim plānotās, bet neīstenotās blīvas apbūves teritorijas, kur ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs neplāno vai nesaredz tehniski ekonomisko pamatojumu centralizētās kanalizācijas sistēmu izveidei. Tāpat, ņemot vērā novada ūdensobjektu ekoloģisko un ķīmisko ūdens kvalitāti, plānojot novada attīstību ilgtermiņā, ir svarīgi pievērst uzmanību punktveida un izkliedētā piesārņojuma mazināšanai no pašvaldības pārziņā esošajām notekūdeņu sistēmām, it īpaši decentralizētajām sistēmām, ražošanas objektu izplūdēm, lauksaimniecības zemēm, atbalstot to apsaimniekošanas metožu modernizēšanu un iesaistoties vēsturiskā piesārņojuma apzināšanai un mazināšanai.

2.3.2. Aģentūra konstatē, ka, atbilstoši Vides pārskatā sniegtajai informācijai (skatīt šā atzinuma 2.2.12. punktu), Krāslavas novadā atrodas potenciāli applūstošās teritorijas, piemēram, Daugavas palīene posmā no Koškovciem līdz Zapolņikiem, kā arī Daugavas pieteku (Indricas, Viļeikas, Skaistas, Rudņas (Tartakas) u.c.) palīenes šo pieteku lejtecēs, kā arī Dubnas augštecē u.c. Vienlaikus Aģentūra konstatē, ka Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā atzīmētajās applūstošajās (10 % applūduma varbūtība) teritorijās iekļaujas arī lauksaimniecības zemes, kur atbilstoši Teritorijas plānojuma TIAN 4.11. sadaļas nosacījumiem pieļaujama arī apbūve, tostarp dzīvojamā (viensētu) apbūve. Aģentūra papildus vērš uzmanību, ka Aizsargjoslu likumā ir noteikts applūstošo teritoriju apbūves aizliegums²³. Applūstošajās teritorijās nav pieļaujams paredzēt ēku un būvju būvniecību, pretplūdu aizsargbūvju būvniecību (izņemot esošās apbūves aizsardzībai pret palīem vai plūdiem) un teritorijas uzbēršanu. Kā vienus no izņēmumiem Aizsargjoslu likuma 37. pants paredz esošās apbūves aizsardzību, tomēr jāņem vērā, ka Aizsargjoslu likuma 7. pantā nostiprinātā mērķa ietvarā šāds izņēmums ir tulkojams pēc iespējas šauri. Kā to atzinusi arī Satversmes tiesa ar 2007. gada 8. februāra spriedumu lietā 2006 – 09–03, vērtējot jautājumu par applūstošo teritoriju pārveidošanu ar mērķi veikt apbūvi, “norma neliedz veikt applūstošās teritorijas uzbēršanu vai aizsargbūvju celtniecību nolūkā aizsargāt no plūdiem ēkas un būves, kas tur atradās pirms šīs normas spēkā stāšanās. Šajā gadījumā atļaujas teritorijas uzbēršanai vai aizsargbūvju celšanai izsniedzamas tādā veidā, lai minētās darbības pēc iespējas mazāk pārveidotu applūstošās teritorijas”. Šādā kontekstā Aģentūras ieskatā plānošanas dokumentā atsevišķus risinājumus varētu būt pamats pārskatīt, vai apbūves

²³ Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punkts.

iespējamība applūstošajās teritorijās netiek paredzēta apjomā, kas pārsniedz Satversmes tiesas norādīto nosacījumu. No Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punkta izriet, ka applūstošajās teritorijās noteiktu objektu būvniecība izņēmuma kārtā var tikt veikta esošu būvju aizsardzībai, tomēr šāds izņēmums nevar kalpot mērķim padarīt iecerētās apbūves teritorijas par neapplūstošām un apbūvējamām.

3. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, tā īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums un izvēlēta risinājuma pamatojums.

- 3.1. Vides pārskata 7. nodaļā ir analizētas ar Teritorijas plānojumu veiktās izmaiņas un TIAN nosacījumi atļautajai izmantošanai un apbūves veidošanai. Ar Teritorijas plānojuma risinājumiem ir veiktas apdzīvoto vietu robežu izmaiņas vai precizēšana, kā arī veiktas funkcionālā zonējuma maiņas:
 - 3.1.1. Krāslavai, Dagdai un 4 ciemiem robežas ir paplašinātas, pievienojot blīvāk apdzīvotās vietas, kas atbilst ciema statusam un kam jau ir piešķirta ciema adresācija.
 - 3.1.2. Pārskatītas un samazinātas apdzīvoto vietu robežas lielā apmērā: samazinātas 33 ciemu robežas, no ciemiem izslēdzot neapbūvētās zemes vienības, kas atbilst lauksaimnieciskai vai mežsaimnieciskai izmantošanai un tajās nākotnes perspektīvā nav plānota apbūves attīstīšana.
 - 3.1.3. Visā novadā izvērtētas un noteiktas ainaviskās teritorijas, tās Teritorijas plānojumā nosakot kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem: (TIN5) Ainaviski vērtīga teritorija, (TIN51) Ainaviski vērtīgi ceļa posmi un (TIN52) Ainaviski vērtīgi ceļa posmu skatu atvērumi, TIAN iekļaujot detalizētas prasības vērtīgo ainavu, ceļu posmu un skatu atvērumu saglabāšanai un aizsardzībai. Teritorijas plānojumā noteiktas arī (TIN4) Pašvaldības kultūrvēsturiskie un dabas objekti (iekļauti 86 objekti).
 - 3.1.4. Teritorijas plānojumā noteiktas (TIN11) Teritorijas, kurās ir ierīkotas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas.
 - 3.1.5. Ar Teritorijas plānojuma risinājumiem ir diferencēti plānotas Rūpnieciskās apbūves teritorijas, nosakot 2 funkcionālas zonas (R) un (R1), tostarp (R) zonā izslēgts izmantošanas veids Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002). Plānošanas procesā ir pārskatīts Rūpnieciskās apbūves teritoriju zonējums apdzīvotajās vietās un samazinātas turpmākas Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve attīstības iespējas dzīvojamās un publiskās apbūves tuvumā. Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R1) ir plānotas salīdzinoši nelielā novada teritorijā.
 - 3.1.6. Izvērtējot pašreizējo izmantošanu un konkrētu teritoriju attīstības perspektīvas apdzīvotajās vietās, Rūpnieciskās apbūves teritoriju zonējums pārskatīts un tā vietā plānotas Jaukta centra apbūves teritorijas (JC) ar plašu izmantošanas spektru, vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūvi plānojot tikai papildizmantošanā (piemēram, Krāslavas pilsētā (zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 6001 002 0042) un Dagdas pilsētā (zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 6009 001 0306 un 6009 001 0231)).
 - 3.1.7. Ar Teritorijas plānojuma risinājumiem ir pārskatīts Publiskās apbūves un Jaukta centra apbūves zonējums. Publiskajā apbūvē iekļautas teritorijas ar publiskajiem objektiem, kurās darbojas valsts un pašvaldības iestādes, pārējās (līdz šim Publiskās apbūves un Jaukta centra apbūves teritorijas) iekļautas daudzveidīgai izmantošanai (pakalpojumi, darījumi), t.sk. ar vieglo ražošanu (piemēram, maizes ceptuve Krāslavā zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 6001 001 0127) papildizmantošanā.
 - 3.1.8. Teritorijas plānojuma risinājumi ir vērsti uz zaļās infrastruktūras principu ieviešanu, saglabājot neapbūvētās teritorijas (mežus, purvus, tīrumus, pļavas, ūdeņus), respektējot ĪADT, kā arī pilsētās un ciemos plānojot apstādījumu teritorijas.

- 3.2. Teritorijas plānojuma ieviešanas būtiskās izmaiņas un ietekmes uz vidi novērtējums sniegts Vides pārskata 7. nodaļā, kur Sagatavotājas vērtējumā lielākā ietekme uz vidi novadā var būt saistīta ar šādām plānotajām izmaiņām:
- 3.2.1. Bijušo Dagdas un Aglonas novadu teritorijās Mežu teritorijās (M) iepriekš nebija atļauta Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006), kas jaunajā Teritorijas plānojumā (M) zonā ir viens no teritorijas papildizmantošanas veidiem. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 240 regulējumu šajās teritorijās ir atļauta vēja elektrostaciju un vēja parku būvniecība. DAP administrācija²⁴, sniedzot atzinumu par Teritorijas plānojuma 1.0 redakciju, norādījusi, ka pieaugošais mežu fragmentācijas risks būtiskāk apdraud ne vien bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu mežu teritorijās, bet arī mozaīkveida ainavu, kurā ir liels meža īpatsvars un ka Teritorijas plānojumā DAP administrācija nesaskata noteiktas rīcības vai pasākumus, lai šo riska faktoru mazinātu vai novērstu. Sagatavotāja piekrīt DAP administrācijas viedoklim par mežu fragmentācijas ietekmi, taču vienlaikus secina, ka mežu apsaimniekošanas kārtību, t.sk. izciršanu regulē Meža likums un pašvaldībai tajā nav deleģēti pienākumi, tādēļ, izstrādājot Teritorijas plānojuma TIAN, tajā neietver normas, kas dublē augstāka normatīvā akta tiesību normās ietvertu normatīvo regulējumu. Vienlaikus Sagatavotāja norādījusi, ka arī līdz šim teritorijas plānojuma risinājumos ir plānotas apbūves teritorijas vietās, kur dabā ir mežs un novada mērogā šīs izmaiņas nav vērtējamas kā būtiskas.
- 3.2.2. Kā norādīts Vides pārskatā, tā sagatavošanas laikā detalizēti nevar izvērtēt vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) un vēja parku iespējamo ietekmi uz vidi, jo nav precīzi zināmas to izvietojuma vietas, tomēr, neveicot VES negatīvo ietekmi novēršanas vai mazināšanas pasākumus, atkarībā no VES novietojuma, attāluma līdz dzīvojamai apbūvei, viensētām, VES modeļa, ir sagaidāma ietekme uz vidi. Vienlaikus atzīmēts, ka, novērtējot normatīvajos aktos un TIAN iekļauto aprobežojumu kopējo platību, ņemot vērā aprobežojumu savstarpējo pārklāšanos, VES attīstība ir ierobežota ap 89 % no kopējās Lauksaimniecības teritoriju (L) un Mežu teritoriju (M) platības. Šobrīd, ņemot vērā Aizsardzības ministrijas noteiktās zonas, vēja parku būvniecība novadā nav plānojama.
- 3.2.3. Saules elektrostaciju izbūvei iespējama ietekme uz dabas teritoriju saglabāšanu, ņemot vērā, ka saules elektrostacijas var aizņemt lielas zemes platības. Ietekmes būtiskums būs atkarīgs no ietekmēto dabas teritoriju platībām, bet, visticamāk, tā būs nebūtiska.
- 3.2.4. Ar plānotajām izmaiņām sagaidāma ietekme uz Dabas un apstādījumu teritorijām, tajās turpmāk plānojot apbūvi. Dabas un apstādījumu teritoriju platības, kuru zonējums mainās uz Savrupmāju apbūves teritoriju (DzS1) (Krāslavas pilsētā un ciemos), veido ap 16 ha lielu teritoriju. Dabas un apstādījumu teritoriju platības, kuru zonējums mainās uz Publiskās apbūves teritoriju (P), veido ap 18 ha lielu teritoriju, bet Dabas un apstādījumu teritoriju platības, kuru zonējums mainās uz Jauktas centra apbūves teritoriju (JC), veido ap 7 ha lielu teritoriju. Sagatavotājas vērtējumā kopumā novada mērogā ietekme nav vērtējama kā būtiska.
- 3.2.5. Teritorijas plānojuma TIAN Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R1) ir paredzēta vieglās un smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūvei (atļauta arī lauksaimnieciskā ražošana, derīgo izrakteņu ieguve, energoapgādes uzņēmumu apbūve u.c. izmantošana). Tādējādi (R1) zonā mainās līdzšinējā galvenā izmantošana, jo iepriekš gan Krāslavas, gan Dagdas novada (R1) zonas bija paredzētas tikai derīgo izrakteņu ieguvei. Jaunajā Teritorijas plānojumā nav paredzēta esošo (R1) teritoriju pārplānošana uz jaunajām (R1) teritorijām (derīgo izrakteņu ieguve paredzēta zonā (R2)), tādējādi jaunas būtiskas ietekmes uz vidi galvenās izmantošanas maiņas

²⁴ DAP administrācijas 2025. gada 4. februāra vēstule Nr. 4.8/716/2025-N.

kontekstā netiek identificētas. Sagatavotājas vērtējumā negatīva ietekme uz vidi sagaidāma bijušā Dagdas novada teritorijās, kur funkcionālais zonējums no (R) nomainīts uz (R1), kur atļauta smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve. Šādu uzņēmumu darbība var ietekmēt tādus vides aspektus kā gaisa kvalitāti, trokšņa rādītājus un piesārņojuma līmeni virszemes, pazemes ūdeņos un augsnē. Vienlaikus, nezinot konkrētu uzņēmumu izveidi, šādu izvērtējumu nav iespējams veikt. Teritorijas plānojuma 2.0 redakcijā, atsaucoties uz Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes (turpmāk – Dienests)²⁵ izteikto priekšlikumu atzinumā par Teritorijas plānojuma 1.0 redakciju, TIAN (R) zonai ir noteikta jauna prasība attiecībā uz jaunu rūpnieciskās apbūves objektu izvietojumu dzīvojamā un publiskā ēku tuvumā: *“Jaunu rūpnieciskās apbūves objektu (piesārņojošās darbības iekārtu, procesu vai būvi), kura ekspluatācijā ir risks pārsniegt trokšņa, gaisa kvalitātes, smaku u.c. robežlielumus, izvieta vismaz 100 m attālumā no dzīvojamās vai publiskās ēkas.”*

- 3.2.6. Iespējama negatīva ietekme uz gaisa kvalitāti, trokšņa rādītājiem un piesārņojuma līmeni virszemes, pazemes ūdeņos un augsnē, funkcionālo zonējumu mainot no dzīvojamās vai publiskās apbūves teritorijām uz Lauksaimniecības teritorijām (L), ņemot vērā, ka (L) zonā ir atļauta lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (papildizmantošanā – arī vieglā rūpniecība, atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve u.c.). Funkcionālās zonas maiņa no Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS) uz (L) zonu skar aptuveni 30 ha lielu teritoriju, savukārt zonas maiņa no Publiskās apbūves teritorijas (P3) (bijušajā Aglonas novadā) uz (L) zonu – 78 ha lielu platību. Līdzīga ietekme var būt, funkcionālo zonējumu mainot no dzīvojamās apbūves teritorijām (no (DzS) – 91 ha platībā, no (DzM) – 15 ha platībā) uz (L1) zonu. Ietekme būs lokāla, turklāt Sagatavotājas vērtējumā jāņem vērā TIAN iekļautās prasības, kas samazinās radītās ietekmes būtiskumu.
- 3.2.7. Vides riski iespējami no decentralizētām kanalizācijas sistēmām, neveicot to atbilstošu apsaimniekošanu. Teritorijas plānojuma TIAN pieļauj arī turpināt esošo decentralizēto kanalizācijas sistēmu ekspluatāciju, ievērojot normatīvo aktu prasības. Septiķu izmantošanas rezultātā var veidoties vides piesārņojuma riski, jo līdz ar pārplūdes ūdeņiem apkārtējā vidē var nonākt paaugstināts biogēno vielu (slāpekļa un fosfora) piesārņojums. Lokāli pastāv risks, ka apkārtējā vidē (augsnē, gruntī, gruntsūdeņos) var nonākt neattīrīti notekūdeņi, ja infiltrācijas sistēma nefunkcionē efektīvi. Tas lokāli var radīt papildus piesārņojuma uzkrāšanos augsnē, gruntī un gruntsūdeņos ilgākā sistēmas ekspluatācijas laikā.
- 3.2.8. Savukārt notekūdeņu attīrīšanas iekārtās (turpmāk – NAI) pastāv vides piesārņojuma riski gadījumos, ja dūņu aktivitāte nav pietiekama (piemēram, sadzīves ķīmijas ietekmes rezultātā, neregulāras izmantošanas gadījumā, nav veikta savlaicīga iekārtas ekspluatācija un apkope u.c.). Tāpat jārisina jautājums par attīrīto notekūdeņu novadīšanu vidē (izplūdi vai infiltrāciju).
- 3.2.9. Kā pozitīvi vērtētas cita starpā noteiktās prasības attiecībā uz peldbūvju izvietojumu. Teritorijas plānojuma 2.0 redakcijā prasības peldbūvēm ir papildinātas, ņemot vērā DAP administrācijas sniegtās atsauksmes par Teritorijas plānojuma 1.0 redakciju. Tā rezultātā TIAN 130.6. apakšpunkts izteikts sekojošā redakcijā: *“sadzīves kanalizācijas novadīšanai no peldbūvēm paredzēt slēgtus, hermētiskus krājrezervuārus, no kuriem notekūdeņus izved attīrīšanai notekūdeņu attīrīšanas iekārtās, vai pieslēgumus nepieciešamajiem inženiertīkliem.”* Tāpat Teritorijas plānojuma 2.0 redakcijā (TIAN 134.2. punkts) noteikts aizliegums peldbūvju izvietojumam Dridža, Sivera, Ārdava, Jazinka, Cierpa (Tērpes), Biešona, Karašu (Karpa), Ota, Leja, Dubiņa, Cārmina, Ojota,

²⁵ Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes 2025. gada 14. februāra vēstule Nr.11.2/AP/1541/2025.

Kumbuļeīša, Dagdas, Varnaviču, Šilovkas, Krivojes, Baļticas, Jablonkas, Rešetņiku, Rokoļu, Purva, Dziļajā, Garajā (pie Piedrujas) un Eša (pie Ezerniekiem) ezeros, Geraņimovas Ildzā, Ižuņā (pie Okras), Visoldā, Olovecā, Ašarā, Baltā (pie Krāslavas), Stirnā, Riņģī, Galšūnā un Lielajā Gusenā. Minētajiem ezeriem 100 m platā joslā no ūdenstilpes krasta līnijas neierīko aramzemes, lai nepasliktinātu šo ezeru ekoloģisko stāvokli. Tāpat noteikta prasība, ierīkojot vai atjaunojot peldvietas vai rekreācijas vietas pie šiem ezeriem, to pakrastē saglabāt neskartu visu dabiskās minerālgrunts slāni, ja nepieciešams, veicot eutrofikācijas rezultātā uzkrājušos dūņu slāņa izvākšanu līdz tā virsai. Tādējādi tiks sekmēta īpaši jutīgu un labas kvalitātes ūdensobjektu, tiem raksturīgo biotopu un aizsargājamu sugu dzīvotņu labvēlīga aizsardzības statusa sasniegšana.

- 3.3. Sagatavotājas vērtējumā potenciālo ietekmju samazināšanai svarīgi ir ievērot un kontrolēt (veikt nepārtrauktu monitoringu) TIAN iekļautos nepieciešamos pasākumus, kā arī ietekmes uz vidi novērtējuma un atbildīgo vides institūciju nosacījumus. Kā iespējama ietekmju summēšanās attiecībā uz virszemes ūdeņu vai gruntsūdeņu kvalitāti ir norādīta, ja pilsētā un ciemos, teritorijās, kur nav pieejamas centralizētās kanalizācijas sistēmas, tiek ierīkoti decentralizētie risinājumi, kas nenodrošina normatīviem aktiem atbilstošu notekūdeņu attīrīšanu. Līdz ar to nepieciešams sekot līdz decentralizēto risinājumu darbības efektivitātei, lai novērstu negatīvu ietekmi. Lai nodrošinātu, ka ietekmju mijiedarbība un kumulācija nerada negatīvu ietekmi uz vidi un ilgtermiņā uz cilvēku veselību, kā arī lai veicinātu pielāgošanos klimata pārmaiņām, ekonomisko attīstību un interešu līdzsvarošanu, Teritorijas plānojuma īstenošanas laikā ir jāievēro normatīvie akti un TIAN prasības. Tas ietver arī ietekmes uz vidi novērtēšanu gadījumos, kad paredzētās darbības atbilst Novērtējuma likuma 1. vai 2. pielikuma kritērijiem.
- 3.4. Aģentūras ieskatā vides problēmas Vides pārskatā identificētas, koncentrējoties uz galvenajām vides jomām un plānotajiem risinājumiem, tās ir gan vispārīgas (saistītas ar teritoriju kopumā), gan konkrētas (ņemot vērā lokāli risināmos jautājumus). Aģentūras ieskatā vides problēmu un nepieciešamo risinājumu apraksts Vides pārskatā norāda, ka vides apsvērumiem nav pieiets formāli, kas ir atzinīgi vērtējams. Aģentūra konstatē, ka būtiskākās izmaiņas Teritorijas plānojuma izstrādē saistāmas ar Krāslavas pilsētas un ciemu robežu maiņu, kā rezultātā arī mainīti funkcionālie zonējumi.

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

- 4.1. Vides pārskatā norādīti Teritorijas plānojuma izstrādes (plānošanas) stadijā un Stratēģiskā novērtējuma procesā pielietotie galvenie risinājumi negatīvas ietekmes mazināšanai vai novēršanai:
 - 4.1.1. Izvērtēti spēkā esošie teritorijas plānojumi, to risinājumu īstenošana, Stratēģijas vadlīnijas, pārskatīta teritorijas turpmākā izmantošana.
 - 4.1.2. Teritorijas plānojuma risinājumi, kas nodrošina ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumus, ir TIAN noteiktās prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, kā arī teritorijas ar īpašiem noteikumiem jeb TIN, kas attēlotas Grafiskās daļas kartē un tām definēti izmantošanas nosacījumi TIAN.
 - 4.1.3. Novada teritorijai noteikti funkcionālie zonējumi, ņemot vērā esošo situāciju, tostarp izdalīti vairāki funkcionālie zonējumi (apakšzonas), kuros ir specifiskas prasības vai nosacījumi teritorijas izmantošanai, kas nodrošina ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumus un pozitīvu ietekmi vidējā un ilgtermiņā. Detalizētāka informācija par funkcionālā zonējuma maiņu sniegta Vides pārskata 8. pielikumā.
 - 4.1.4. Izvērtēts līdzšinējais Rūpnieciskās apbūves teritoriju plānojums, tajās atļautā un esošā izmantošana, un gadījumos, ja apbūve nav realizēta vai faktiski atbilst citai

izmantošanai (piemēram, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūvei (13003)), plānots atbilstošs funkcionālais zonējums un atļautā izmantošana.

- 4.1.5. Izvērtēts Rūpnieciskās apbūves teritoriju zonējums apdzīvoto vietu robežteritorijās ar dzīvojamo vai publisko apbūvi un, ja iespējams, noteikts zonējums, kura ieviešanas rezultātā nav sagaidāma būtiska piesārņojuma veidošanās un kurš kalpo kā buferjosla (piemēram, Jauktas centra apbūves teritorijas (JC) un / vai arī noteiktas papildus prasības vides stāvokļa nepasliktināšanai dzīvojamā vai publiskajā apbūvē).
- 4.1.6. TIAN noteiktas prasības Eiropas Savienības nozīmes biotopu saglabāšanai vēja elektrostaciju un saules elektrostaciju plānošanas gadījumos.
- 4.1.7. Apzināti objekti, kuriem ir jānosaka vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas (ūdensapgādes urbumi, upes un to applūstošās teritorijas), drošības aizsargjoslas (paaugstinātas bīstamības objekti, degvielas uzpildes stacijas un citi objekti), sanitārās aizsargjoslas (notekūdeņu attīrīšanas ietaises, bijušās atkritumu izgāztuves un citi objekti).
- 4.1.8. Izstrādāts Ainavu plāns, kurā identificētas vērtīgās ainavas, ainaviski vērtīgo ceļu posmi un ainaviski vērtīgi ceļa posmu skatu atvērumi, kā rezultātā Teritorijas plānojumā noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem: Ainaviski vērtīga teritorija (TIN5), Ainaviski vērtīgi ceļa posmi (TIN51) un Ainaviski vērtīgi ceļa posmu skatu atvērumi (TIN52). TIAN iekļautas detalizētas prasības vērtīgo ainavu, ceļu posmu un skatu atvērumu saglabāšanai un aizsardzībai.
- 4.1.9. TIAN noteiktas prasības piesārņotām un potenciāli piesārņotām teritorijām, degvielas un gāzes uzpildes stacijām un aizsardzībai pret vides trokšņa piesārņojumu.
- 4.1.10. Noteikta teritorija ar īpašiem noteikumiem Teritorijās, kurās ierīkojamas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas (TIN11).
- 4.1.11. Noteikta teritorija ar īpašiem noteikumiem Pašvaldības kultūrvēsturiskie un dabas objekti (TIN4) u.c.
- 4.1.12. Atbilstoši Dienesta²⁶ rekomendācijai koriģētas TIAN prasības attiecībā uz decentralizētās kanalizācijas risinājumiem pilsētu apbūvē, palielinot minimālo jaunizveidojamā zemesgabala platību pilsētu teritorijās, kur nav pieejamas centralizētas kanalizācijas sistēmas. Ņemot vērā Dienesta rekomendāciju, ir precizētas TIAN 3.2.2. apakšnodaļas "Ūdensapgāde un kanalizācija" prasības. Tāpat TIAN ir izmainītas prasības attiecībā uz pieļaujamo attālumu starp jaunu dzīvojamo un publisko ēku apbūvi un rūpniecības objektiem iespējamās konfliktsituācijā vietās.
- 4.1.13. Atbilstoši DAP administrācijas²⁷ rekomendācijai noteikts (TIN5) statuss nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgai teritorijai – Daugavas upes krasta ainava, kā arī Teritorijas plānojumā izvirzīti papildus nosacījumi ezeru aizsardzībai, veicot TIAN 130. punkta papildinājumu.
- 4.1.14. Teritorijas plānojuma 2. redakcijā iekļautas speciālas prasības par peldbūvju izvietojanos un citiem ierobežojumiem bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgajos ezeros vai to piekrastē (skatīt TIAN 3.3.10. un 4.11. sadaļu). Teritorijas plānojuma izstrādes laikā apspriests jautājums par to, kā pašvaldība var pārraudzīt peldbūves plānošanu, uzstādīšanu, izmantošanu un noteikumu par notekūdeņu savākšanu kontroli pārējos ezeros, kur peldbūves var izvietot. Secināts, ka ne visi risināmie jautājumi (peldbūves reģistrācijas, kontrole u.tml.) ietilpst TIAN tvērumā, tādēļ pašvaldībai ir ieteicams izvērtēt situāciju un, ja nepieciešams, izstrādā atsevišķus saistošos noteikumus. DAP

²⁶ Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes 2025. gada 14. februāra vēstule Nr.11.2/AP/1541/2025.

²⁷ DAP administrācijas 2025. gada 14. februāra vēstule Nr. 4.8/716/2025-N.

administrācija rekomendējusi norādīt pieļaujamo peldbūvju skaitu uz katru ezeru, ņemot vērā ezeru platību, peldbūvju kopējo platību, to ietilpību, lai novērtētu notekūdeņu daudzumu. DAP administrācija aicinājusi pievērst uzmanību notekūdeņu krājvertnes transportēšanas risinājumiem. Sagatavotājas vērtējumā situācijas izvērtēšanā un saistošo noteikumu projekta izstrādē ieteicams konsultēties ar Dienestu un DAP administrācijas speciālistiem, kā arī sertificētiem saldūdeņu biotopu aizsardzības jomas ekspertiem.

- 4.2. Izskatot Teritorijas plānojuma ieceres un risinājumus iespējamās ietekmes mazināšanai, lielā mērā viedokli un piebildes, kur nepieciešams, Aģentūra jau ir sniegusi iepriekšējās šī atzinuma nodaļās. Vienlaikus Aģentūra secina, ka, Teritorijas plānojuma ieviešanas stadijā, atsevišķos gadījumos, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai, būs jāveic ietekmes uz vidi novērtējuma pasākumus, piemēram, derīgo izrakteņu ieguvei²⁸, vēja elektrostaciju būvniecībai²⁹. Savukārt paredzētajai darbībai, kas saistīta ar iespējamu ceļa būvniecību, tostarp īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, ir veicams sākotnējais izvērtējums³⁰. Tāpat atbilstoši Likuma 2. pielikuma kritērijiem sākotnējais izvērtējums ir jāveic derīgo izrakteņu ieguvei³¹ un vēja elektrostaciju būvniecībai³².

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi (ja tādi nepieciešami) nosakāmi gadījumā, ja plānošanas dokumenta īstenošana būtiski negatīvi ietekmēs Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas (Natura 2000) teritoriju vai Natura 2000 teritorijā sastopamās Eiropas Savienības prioritārās sugas vai biotopus, bet plānošanas dokuments ir vienīgais risinājums, lai apmierinātu sabiedrībai nozīmīgas intereses (arī sociālās vai ekonomiskās intereses)³³.

Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam: “Teritorijas plānojums ir izstrādāts, ievērojot starptautiskos un nacionālos vides mērķus, vides aizsardzības normatīvos aktus, šajā novērtējumā nav identificētas tādas ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (Natura 2000), kuru dēļ būtu jānosaka specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi.”

6. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Krāslavas novads robežojas ar Baltkrievijas Republikas teritoriju, tāpēc Teritorijas plānojuma

²⁸ Atbilstoši Novērtējuma likuma 1. pielikuma 25. punkta nosacījumiem: “Derīgo izrakteņu ieguve 25 hektāru vai lielākā platībā vai kūdras ieguve 150 hektāru vai lielākā platībā”.

²⁹ Atbilstoši Novērtējuma likuma 1. pielikuma 26.1. punkta kritērijiem: “Vēja elektrostaciju būvniecība, ja to kopējā jauda ir 50 megavatu un vairāk, izņemot tādu vēja elektrostaciju būvniecību, kurai piemērojams sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likumu”.

³⁰ Attiecīgi Novērtējuma likuma 2. pielikuma 10. punkta 5. apakšpunkta nosacījumiem: “Jauna ceļa būvniecība: a) ja tā garums ir 1 kilometrs un vairāk un b) ja tas paredzēts īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, robežojas ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vai paredzēts 100 metru attālumā no tās”.

³¹ Atbilstoši Novērtējuma likuma 2. pielikuma 2. punkta 1. apakšpunktam: “derīgo izrakteņu ieguve 5 hektāru vai lielākā platībā vai kūdras ieguve 25 hektāru vai lielākā platībā”.

³² Atbilstoši Novērtējuma likuma 2. pielikuma 8. punkta kritērijiem: “Vēja elektrostaciju būvniecība, ja: a) to skaits ir 5 elektrostacijas un vairāk, b) to jauda ir 5 megavati un vairāk, c) tā paredzēta tuvāk nekā 500 metru attālumā no dzīvojamām mājām, izņemot gadījumus, kad vēja elektrostacija paredzēta dzīvojamās mājas elektroapgādei un tās jauda ir 20 kilovatu un vairāk, d) būves augstums pārsniedz 30 metrus un tā paredzēta īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai tuvāk nekā 1 kilometra attālumā no īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, izņemot dabas pieminekli — aizsargājamo akmeņu (dižakmeņu) un aizsargājamo koku (dižkoku) — teritoriju, vai no īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai izveidota mikrolieguma.”

³³ Likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 44. panta ceturrtā daļa, Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 300 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” 5. nodaļa.

izstrādes un vides pārskata sagatavošanas gaitā ir jāizvērtē pārrobežu ietekmju iespējamība un būtiskums. Baltkrievijas Republika nav 1991. gada 25. februāra *Espo Konvencijas par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā* (turpmāk – Espo Konvencija) 2003. gada 21. maija *Protokola par stratēģisko vides novērtējumu dalībvalsts, līdz ar to informācijas apmaiņa starpvalstu līmenī potenciāli izvērtējama tikai konkrētu paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros, ja tās atbilst Espo Konvencijas 1. pielikuma*³⁴ kritērijiem un tām var būt būtiska pārrobežu ietekme.

Kā norādīts Vides pārskatā, Teritorijas plānojumam atbilstoši tā detalizācijas pakāpei nav prognozēta būtiska pārrobežu ietekme. Attiecībā uz virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu kvalitāti Krāslavas novads ir piesārņojumu saņemošā teritorija, jo ģeogrāfiski, salīdzinot ar Baltkrievijas Republiku, atrodas Daugavas upes baseina lejtecē. Pārrobežu ietekme ir vērtējama attiecībā uz gaisa kvalitāti un SEG emisijām. Teritorijas plānojumā netiek plānota jaunu objektu attīstība, kas varētu radīt nozīmīgu pārrobežu piesārņojumu. Pie tam tiek plānotas alternatīvās enerģijas avotu attīstības iespējas, noteiktas speciālas prasības Rūpnieciskās apbūves teritorijām, vides risku mazināšanai, kas kopumā ir uz piesārņojuma samazināšanu vērsti pasākumi un tādejādi nav sagaidāms, ka, ieviešot Teritorijas plānojumus, varētu veidoties būtisks pārrobežu gaisa piesārņojums.

7. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskata 12. nodaļā ietverta informācija par Noteikumos Nr. 157 noteiktajām prasībām plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai un monitoringa ziņojuma sagatavošanai. Monitoringa ziņojumā rekomendēts iekļaut šādus vides aspektus raksturojošus: 1) ūdens saimniecība – pieslēgumi (% , CE) centralizētām notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmām, iedzīvotāju apmierinātība ar sniegto pakalpojumu; 2) ūdens saimniecība – reģistrēto decentralizēto kanalizācijas sistēmu skaits un (to) īpatsvars no visām reģistrā iekļaujamām decentralizētajām kanalizācijas sistēmām; 3) ūdens saimniecība – apkārtējā vidē novadīto sadzīves kanalizācijas notekūdeņu kvalitātes izmaiņas apdzīvotajās vietās bez centralizētajiem inženiertehniskajiem tīkliem; 4) ūdens saimniecība – attīrīto notekūdeņu apjomi un kvalitāte: virszemes ūdeņos novadīto attīrīto notekūdeņu apjoma dinamika (pa gadiem) un atbilstība normatīvo aktu prasībām attiecībā uz attīrīšanu; 5) ūdens saimniecība – dzeramā ūdens kvalitātes nodrošinājums un dzeramā ūdens zudumu samazināšana; 6) augsnes, grunts un pazemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas tajās piesārņotajās un potenciāli piesārņotajās vietās, kurās tiek uzsākta attīstība; 7) degradētās teritorijas, piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas – veikto izpēšu un/vai sanāciju skaits piesārņotajās un potenciāli piesārņotajās vietās; 8) dalīti savākto atkritumu daudzumu izmaiņas, sadzīves atkritumu poligonā noglabājamo nešķiroto sadzīves atkritumu daudzuma izmaiņas; 9) atkritumu apsaimniekošana – mājāsaimniecību (objektu) īpatsvars, kur ir spēkā esoši atkritumu apsaimniekošanas līgumi; 10) virszemes ūdens objektu kvalitātes izmaiņas; 11) gaisa kvalitātes nodrošinājums atbilstoši normatīvo aktu prasībām teritorijās ap piesārņojuma avotiem; 12) gaisa kvalitāte – Dienestā reģistrēto sūdzību skaits par smakām vai cita veida gaisa piesārņojumu; 13) smaku izplatības ierobežošana (vietas, pasākumi); 14) vides trokšņa līmeņa nodrošinājums ārtelpā un iekštelpās atbilstoši normatīvo aktu prasībām teritorijās ap piesārņojuma avotiem; 15) vides trokšnis – Dienestā un Veselības inspekcijā reģistrēto sūdzību skaits par vides trokšņa diskomfortu dzīvojamā un publiskajā apbūvē; 16) Eiropas Savienības nozīmes biotopu platību izmaiņas un 17) vērtīgo ainavu aizsardzības nodrošināšana (pasākumi ainavu vērtības saglabāšanai/uzturēšanai).

Aģentūras ieskatā Teritorijas plānojuma ieviešanas ietekmes monitoringu ir ieteicams saistīt ar Stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanas novērtēšanai izvēlēto rādītāju un to izmaiņu monitoringu.

³⁴ Pieejama <https://unece.org/environment-policy/environmental-assessment/text-convention>.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Ar Teritorijas plānojuma 1.0 redakcijas Vides pārskata projektu varēja iepazīties Krāslavas novada bibliotēkā, Dīķu ielā 5, Krāslavā (izdrukas veidā), Krāslavas novada pašvaldības tīmekļa vietnē: <https://www.kraslava.lv/lv/attistiba/teritorijas-planojums> un Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā Ģeolatvija.lv: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_25322.

Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 noteiktajām prasībām paziņojums par sabiedrisko apspriešanu plānošanas dokumentam un tā Vides pārskatam tika ievietots laikrakstā “Krāslavas Vēstis” (Nr. 1 (410) 2025. gada 17. janvārī) un Krāslavas novada pašvaldības tīmekļa vietnē: <https://www.kraslava.lv/lv/attistiba/teritorijas-planojums>.

Teritorijas plānojuma 1.0 redakcijas un tā Vides pārskata sabiedriskā apspriešana notika laika posmā no 2025. gada 17. janvāra līdz 2025. gada 19. februārim. Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes tika organizētas gan klātienē, gan attālinātā formātā:

- 2025. gada 5. februārī plkst. 14.00 Kastuļinas pagasta pārvaldē, Ilzas ielā 19, Priežmalē.
- 2025. gada 5. februārī plkst. 17.00 Krāslavas novada pašvaldībā, Rīgas ielā 51, Krāslavā, (hibrīdrežīmā, ar iespēju piedalīties attālināti).
- 2025. gada 6. februārī plkst. 10.00 Indras tautas namā, Krāslavas ielā 1, Indrā.
- 2025. gada 6. februārī plkst. 14.00 Dagdas kultūras centrā, Alejas ielā 29, Dagdā.

Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar Dienestu, DAP administrāciju un Veselības inspekcijas Latgales kontroles nodaļu (turpmāk – Veselības inspekcija).

Vides pārskata un plānošanas dokumenta projekti atzinumu saņemšanai tika nosūtīti šādām institūcijām: Dienestam, DAP administrācijai un Veselības inspekcijai.

Dienests, izvērtējot Vides pārskatu saistībā ar Teritorijas plānojuma 2.0 redakcijas projektu, 2025. gada 25. jūnija vēstulē Nr. 11.2/AP/5614/2025 sniedzis atzinumu, secinot, ka plānošanas dokumenta un Vides pārskata risinājumi kopumā atbilst Dienesta izvirzītajiem nosacījumiem un nav iebildumi par pilnveidoto Teritorijas plānojumu un precizēto Vides pārskatu.

Veselības inspekcija 2025. gada 29. janvāra vēstulē Nr. 2.4.7.-12/12 sniegusi viedokli, ka Teritorijas plānojuma 1.0 redakcijas un Vides pārskata risinājumi atbilst higiēnas prasībām.

DAP administrācija 2025. gada 30. jūnija vēstulē Nr. 4.8/4119/2025-N savas kompetences ietvaros sniegusi viedokli par Teritorijas plānojuma 2.0 redakciju, ka tas izstrādāts atbilstoši normatīvo aktu prasībām un neiebilst pret Teritorijas plānojuma 2.0 redakcijas nodošanu tālāka virzībai.

Vides pārskata pielikumā “Pārskats par saņemtajiem priekšlikumiem, to izvērtējumu, komentāriem un to ņemšanu vērā vai noraidīšanu” aprakstīta plānošanas dokumenta un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaita.

Izvērtētā dokumentācija:

Krāslavas novada teritorijas plānojums un tā Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Aizsargjoslu likums.
2. Likums “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.
3. Likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”.
4. Teritorijas attīstības plānošanas likums.

5. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" III, IV, V, VI, VII, VIII nodaļa.
6. Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi".

Aģentūras viedoklis:

Atbilstoši Likuma 23.⁵ panta sestās un septītās daļas prasībām Aģentūra konstatē:

- 1. Teritorijas plānojuma Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tajā ietverti secinājumi par vides problēmām un nepieciešamajiem risinājumiem to novēršanai.**
- 2. Plānošanas dokumentu īstenojot, jāņem vērā šajā atzinumā (2.2. punktā ar apakšpunktiem, 2.3. punktā ar apakšpunktiem, 3.2. punktā ar apakšpunktiem, 3.3. punktā, 4.1.14. punktā, 4.2. punktā un 7. punktā) un Vides pārskatā norādītais, kā arī Teritorijas plānojuma TIAN nosacījumos iekļautās prasības iespējamās ietekmes mazināšanai.**
- 3. Lai konstatētu Teritorijas plānojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Izstrādātājam vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2031. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Aģentūrā.**

Aģentūra vērš uzmanību, ka Krāslavas novada pašvaldībai atbilstoši Noteikumu Nr. 157 27. punktā noteiktajam jāpasagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Aģentūras atzinums par Vides pārskatu un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlēta risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 28. un 29. punktā noteiktajam jāpasagatavo un jāpublicē arī paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu.

Direktore

D. Avdejanova

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Daina Dzeguze,
daina.dzeguze@eva.gov.lv

Atzinums nosūtīts:

1. Krāslavas novada pašvaldībai, *E.Adresē*.
2. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, *E.Adresē*.
3. SIA "Grupa93", e-pasts: *info@g93.lv*.